

Finansdepartementet
Akersgata 40
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

Også sendt pr. e-post til postmottak@fin.dep.no

29. september 2011

NOU 2011:8 Ny Finanslovgivning – høringsuttalelse fra Santander Consumer Bank AS

1. Innledning

Santander Consumer Bank AS har lest NOU 2011:8 Ny Finanslovgivning, hvor Banklovkommissjonen på sidene 936-938 foreslår å oppheve dagens regelverk om verdipapirisering i finansieringsvirksomhetsloven kapittel 2V (§§2-36 til 2-39). Det er med stor overraskelse at banken registrerer kommisjonens forslag. Santander er av den oppfatning at reglene om verdipapirisering må videreføres, og ikke oppheves. Vi er i denne forbindelse enige med mindretallet i Banklovkommissjonen som på sidene 937-938 argumenterer mot at reglene om verdipapirisering skal oppheves. Dette er også i tråd med den lovgivningsprosessen som Banklovkommissjonen selv legger opp til i sin utredning¹.

Vi vil i det følgende utdype vårt syn på hvorfor reglene om verdipapirisering må videreføres og ikke oppheves.

a. Kort om Santander Consumer Bank AS og Santander-konsernet

Santander Consumer Bank AS (heretter Santander eller banken) er en norsk bank som er heleid av spanske Santander Consumer Finance S.A., som igjen er heleid av Banco Santander S.A., en av verdens største banker.

Santander ble opprettet i 2005 ved en fusjon mellom Elcon og Bankia Bank, og driver sin virksomhet hovedsaklig i Norge, men også gjennom filialer i Sverige og Danmark. Banken eier også et finansieringsselskap i Finland, Santander Consumer Finance Oy.

Hovedvirksomhet for Santander i hele Norden er bilfinansiering. Dette dreier seg om billån til slutt kunder, samt varelagerfinansiering for importører og bilforhandlere. Banken utsteder også lån til fritidsprodukter, for eksempel campingvogner og båter, samt utstedelse av generelle forbrukslån. I Norge drives også kredittkortvirksomhet gjennom blant annet varemerket Gebyrfri, samt noe innskuddsvirksomhet.

¹ Se pkt. 7.3.4 i utredningen (s. 586-589) og punkt 4 (e) nedenfor for nærmere beskrivelse av denne prosessen.

b. Santanders finansieringskilder

Santander har siden 2005 hovedsakelig fått sine innlån fra morselskapet i Spania. Banken har bare i mindre grad hatt innskudd fra privatkunder.

Siden Santander-gruppen har som uttrykt målsetting at dets datterselskaper i størst mulig grad skal være selvfinansierte, har Santander utarbeidet en finansieringsstrategi som i større grad baserer seg på innlån fra eksterne kilder. I denne strategien er verdipapirisering et sentralt virkemiddel.

c. Verdipapirisering i Santander: strategi, formål mv.

i. Økt fokus på finansieringskilder fra myndighetenes side

Finanskrisen satte fornyet fokus på bankers og finansinstitusjoners behov for tilgang til likviditet og langsiktig finansiering. Dette er også blitt reflektert i de nye regelutkastene som er blitt lagt frem gjennom Basel III og CRD IV, hvor man vil harmonisere likviditetskravene i EU ved å innføre LCR (Liquidity Coverage Ratio) og NSFR (Net Stable Funding Ratio). Myndighetskravene vil øke bankenes behov for tilgjengelig likviditet gjennom kontantbeholdning og omsettelige verdipapirer av høy kredittkvalitet på aktivasiden, og lengre løpetider på passivasiden.

ii. Santander kan ikke benytte obligasjoner med fortrinnsrett

I Norge har myndighetene tilrettelagt for utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett, som innebærer at banker kan avlaste sin boliglånsportefølje ved å overføre den til et (eget) boligkredittforetak. Dette har utviklet seg til et meget likvid og velpriset obligasjonsmarked, som gjør at bankene har et betydelig mindre behov for å finansiere seg gjennom utstedelse av senior sertifikater og obligasjoner enn tidligere. I tillegg vil deponeringsadgangen i Norges Bank for senior bankobligasjoner bli faset ut, og er i ferd med å bli erstattet av obligasjoner med fortrinnsrett. Dette har hatt en volum- og prispåvirkning ved at senior bankobligasjoner er blitt dyrere, mens obligasjoner med fortrinnsrett har stabilisert seg på et prisnivå som er betydelig lavere enn bankobligasjoner.

Som nærmere forklart i pkt. 3 (b) nedenfor, er ikke obligasjoner med fortrinnsrett et tilgjengelig finansieringsinstrument for Santander, siden billån ikke kan inngå i sikkerhetsmassen til et kredittforetak som utsteder obligasjoner med fortrinnsrett.

iii. Behov for å kunne verdipapirisere fremover

Som tidligere nevnt har Santander en målsetting om å øke selvfinansieringsgraden i årene fremover. Med en balanse på i overkant av NOK 50 mrd. vil Santander være avhengig av å kunne gjøre innlånstransaksjoner i de lokale, så vel som i de internasjonale kapitalmarkeder. Verdipapirisering vil være et av de viktigere midlene banken har tilgjengelig for å kunne oppnå denne målsettingen.

Verdipapirisering er dessuten en viktig del av Santander-gruppens totale innlånstrategi, og er således også blitt en sentral del av innlånstrategien for Santander-enheter i Europa. Det europeiske markedet for verdipapirisering har kommet tilbake etter finanskrisen (ref. figur side 3), noe som gjør oppfyllelse av strategien realistisk, også for Santander i Norden.

Det er her verdt å bemerke at også før finanskrisen hadde det europeiske markedet for verdipapirisering en mye strengere regulering av denne type transaksjoner enn det man erfarte i for eksempel det amerikanske markedet. Kravet fra europeiske myndigheter, sentralbanker og

ratingselskaper har i årene etter finanskrisen blitt ytterligere skjerpet, noe som skyldes at man blant annet benytter papirene i deponeringsordningen i Den Europeiske Sentralbanken (på linje med obligasjoner med fortrinnsrett i Norges Bank). Verdipapirisering benyttes således i dag som en stor og viktig innlånskilde for banker i de fleste europeiske land, hvor deponeringsadgangen i sentralbankene blir sett på som en ekstra likviditetsbuffer for bankene.

	2011 (Q1 & Q2)	2010	2009	2008
Belgium	0.0	17.7	27.4	34.9
Denmark	0.0	1.5		
France	6.5	9.0	6.9	14.2
Germany	5.3	13.4	26.5	50.1
Greece	1.2	1.0	22.5	12.7
Ireland	0.0	6.6	13.9	40.7
Italy	10.2	16.0	67.9	82.2
Netherlands	49.1	138.5	43.8	72.6
Portugal	9.2	16.9	12.9	14.8
Spain	35.9	54.9	62.4	80.7
UK	54.4	102.6	88.4	271.9
PanEurope	1.1	2.6		
Other Europe	1.9	1.6		
Multinational ⁷	5.9	0.7	41.6	36.3
European Total ²	180.8	382.9	414.1	711.1
US Total ^{1,2}	522.9	1,276.7	1,358.9	933.6

Kilde: afme; Association for Financial Markets in Europe. Tall i milliarder EURO

2. Bilkreditt 1 - Santanders verdipapirisering i 2010/2011

a. Norges første kjente verdipapirisering etter finansvl. kap 2V

Santander besluttet i 2010 å gjennomføre verdipapirisering av deler av sin norske billånsportefølje. Etter tillatelse fra Finanstilsynet ble det opprettet et spesialforetak i Irland, kalt Bilkreditt 1 Ltd., og overdragelsen av billånene fant sted i mars 2011. Etter hva Santander forstår er Bilkreditt 1 – transaksjonen den første verdipapirisering etter finansvl. kap 2V.

At spesialforetaket ble opprettet i Irland henger sammen med at dette er en velkjent fremgangsmåte blant de investorene som kjøper den type obligasjoner som spesialforetak utsteder.

De billån som skulle selges ble analysert av de internasjonale ratingbyråene Fitch og DBRS i forkant av salget. Basert på disse analysene og struktureringen av transaksjonen for øvrig, fikk om lag 80 % av obligasjonene som ble utstedt i verdipapiriseringen AAA-rating, og samtlige av disse ble solgt til eksterne investorer. De resterende obligasjonene med lavere rating enn AAA, den såkalte "subordinerte transjen", ble kjøpt av Santander. Gjennom denne transaksjonen fikk Santander frigjort ca. NOK 8,4 milliarder i likviditet, noe som er å betrakte som en betydelig innlånstransaksjon.

Selve administrasjonen av billånene etter salget blir fremdeles gjennomført av Santander etter en service-avtale med spesialforetaket. For kundene har verdipapiriseringen derfor ikke medført noen praktiske konsekvenser.

b. Formål: diversifisert finansiering. Ikke redusert kapitalkrav.

For Santander var formålet med Bilkreditt 1 – transaksjonen utelukkende å skaffe til veie rimeligere finansiering, og herunder diversifisere finansieringsmulighetene for banken. Det har således ikke vært noen målsetting for banken å redusere bankens kapitalkrav.

c. Erfaringer 6 mnd senere

Siden Bilkreditt 1 var den første kjente verdipapirisering etter regelverket i finansieringsvirksomhetsloven har banken høstet svært viktige erfaringer, og de fleste av disse har vært positive. Siden Santander ikke hadde strømlinjeformede dokumenter og prosesser for verdipapirisering, måtte banken jobbe tett med eksterne advokater og ratingbyråene før transaksjonen kunne gjennomføres.

Kommunikasjonen med kundene gikk likevel over all forventning. Banken sendte ut to brev til kundene; ett som varslet om at verdipapirisering ville finne sted, og som i tillegg ga kundene en reservasjonsadgang, og ett som informerte om at transaksjonen var gjennomført. Blant de ca. 80 000 kundene som ble kontaktet reserverte ca. 1000 seg etter det første brevet.

Banken har i henhold til serviceavtalen med spesialforetaket (Bilkreditt 1 Ltd.) fortsatt å betjene de kundelånene som ble overført til Bilkreditt 1 Ltd. på samme måte som før salget fant sted, og har ikke erfart noen ulemper med dette, verken fra kundene eller bankens side.

3. Behov for å beholde regelverket om verdipapirisering

a. Diversifisert finansiering

Bilkreditt 1- transaksjonen som ble gjennomført av Santander i mars 2011 viser at det er behov for regler om verdipapirisering for norske finansinstitusjoner. Ved å realisere deler av sin utlånsportefølje gjennom verdipapirisering blir banken mindre avhengig av andre typer innlån i kapitalmarkedet, kapitaltilførsel fra aksjonærer eller andre eksterne finansieringskilder og derigjennom mindre eksponert for likviditetsrisiko.

Finanskrisen i 2007-2009 demonstrerte hvor sårbare bankene er ved likviditetsproblemer i finansmarkedene. Ved å opprettholde reglene om verdipapirisering, vil Santander og andre norske finansinstitusjoner som ikke kan utstede obligasjoner med fortrinnsrett gjennom verdipapirisering kunne få tilgang til likviditet, enten gjennom salg av obligasjoner til investorer eller ved å delta i bytteordninger tilsvarende de som eksisterer for obligasjoner med fortrinnsrett.

b. Nasjonale konkurransehensyn

Foruten likviditetstilgang er en viktig effekt av verdipapirisering at det bidrar til å redusere bankenes finansieringskostnader. Et forbud mot verdipapirisering i Norge vil derfor frata norske finansinstitusjoner et potensielt viktig finansieringsverktøy og vil føre til skjevhet i konkurransesituasjonen i det norske finansmarkedet.

Norske finansinstitusjoner som ønsker å finansiere seg gjennom obligasjonsmarkedet gjennom salg av utlånsporteføljer, har i dag to muligheter. Det ene alternativet er såkalte obligasjoner med fortrinnsrett, som er regulert i finansvl. kap. 2 IV. Det andre alternativet er verdipapirisering etter reglene i finansvl. kap. 2V.

Det er ikke alle norske banker som har anledning til å utstede obligasjoner med fortrinnsrett. Reglene om obligasjoner med fortrinnsrett bestemmer at lånene som overføres til kredittforetaket må være enten (i) lån med pant i bolig, annen fast eiendom eller i realregistrerte formuesgoder, (ii) lån til, eller lån garantert av, stat, kommune eller tilsvarende utenlandske organer, (iii) fordringer i form av derivatavtaler som tilfredsstillende bestemte forskriftskrav, eller (iv) andre særlig likvide og sikre fordringer².

I praksis er det boliglån som er den mest benyttede sikkerhetsmassen ved utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett. Finansinstitusjoner som ikke besitter tilstrekkelig store porteføljer med bolig- eller eiendoms lån har pr. i dag ikke anledning til å utstede obligasjoner med fortrinnsrett. Dette rammer institusjoner som blant annet finansier billån, forbrukslån og andre typer kredittlån. Santander er et eksempel på dette. Disse finansinstitusjonene har det samme behovet for diversifisering av kapitalstruktur, tilgang på likviditet og kostnadsbesparelser som finansinstitusjoner med bolig- og eiendoms låneporføljer har.

Da reglene om verdipapirisering ble innført i 2004 sammen med reglene om «obligasjoner med særskilt sikkerhet» (forløperen til dagens regler om obligasjoner med fortrinnsrett), ble det lagt vekt på hensynet til norske finansinstitusjoners konkurransevne, mulighetene for mer langsiktig og rimelig finansiering samt hensynet til det norske obligasjonsmarkedet³. Disse hensynene gjør seg gjeldende med minst like stor styrke i dag, og gjelder alle norske finansinstitusjoner uavhengig av hvilken type utlånsvirksomhet institusjonene utøver.

c. Internasjonal harmonisering

Verdipapirisering er et anerkjent og utbredt finansieringsinstrument i Europa og øvrige deler av verden, også etter finanskrisen i 2007-2009 ref. figuren på side 3. Verdipapirisering som finansieringsform har gjennomgått en endringsprosess de siste årene, og spesielt etter finanskrisen, med det mål å bli et enda mer standardisert instrument med definerte kriterier som ratingselskapene, sentralbankene og investorene kan gjenkjenne. Derfor er kravene fra nettopp ratingselskapene (som skal kredittvurdere instrumentene) og sentralbankene (som skal godkjenne bytteordninger for verdipapiriseringsobligasjoner) blitt betydelig skjerpet siden 2008. Det er primært de mest kredittverdige obligasjonene, den såkalte AAA-transjen, som tilbys eksterne investorer, mens de mer risikoutsatte obligasjonene (subordinert transje) blir liggende på selgende banks balanse. Dette har vært med på å gi instrumentet kredibilitet og fornyet investorinteresse.

Det er i denne forbindelse viktig at ikke norske myndigheter fratrukker norske finansinstitusjoner et viktig verktøy som konkurrerende finansinstitusjoner i resten av Europa kan benytte seg av. Dette vil gå ut over norske finansinstitusjoners internasjonale konkurransevne. Også Banklovkommisjonen har i

² Denne kategorien lån kan kun benyttes som såkalt "fyllingssikkerhet", og kan ikke utgjøre mer enn maksimalt 20 % av porteføljen.

³ Se f.eks. Ot.prp. nr. 104 (2001-2002) s. 10-11 mv.

forarbeidene til dagens verdipapiriseringsregler anerkjent viktigheten av norske finansinstitusjoners internasjonale konkurranseevne. I NOU 2001:23 s.49 uttalte Banklovkommisjonen følgende:

“Hensynet til norske finansforetaks konkurranseevne, sett i forhold til utenlandske kredittinstitusjoner, er et viktig hensyn som taler for at det bør åpnes for etablering av spesialforetak i Norge. Kommisjonen antar at det vil bli vanligere for norske lånekunder, også forbrukere, å ta opp lån direkte i utenlandske kredittinstitusjoner. Salg av finansielle tjenester over Internett kan bidra til en slik utvikling. Norske finansforetak vil møte sterkere konkurranse også fra foretak som ikke etablerer seg i Norge gjennom filialetablering eller på annen måte. Kommisjonen viser til at Konkurransesjefrådet i NOU 2000:9 Konkurransesjefrådet i finansnæringen, i lys av at de fleste EØS-land ikke forbyr verdipapirisering, anbefalte at det ble arbeidet videre med sikte på at norske banker får adgang til å verdipapirisere sine utlån.”

For øvrig viser vi til det økte fokus på innlansstruktur og likviditetstilgang som kommer fremover, særlig gjennom CRD IV, jf. pkt. 1(c)(i) ovenfor. Opphevelse av verdipapiriseringsreglene er ikke i overensstemmelse med de prinsipper som denne nye europeiske lovgivningen bygger på.

4. Banklovkommisjonens argumenter for å oppheve reglene om verdipapirisering

a. Reglene har i praksis ikke vært benyttet

Banklovkommisjonens utgangspunkt er at reglene om verdipapirisering er unødvendige fordi de så å si ikke har vært benyttet av norske finansinstitusjoner, og fordi de ikke er nødvendige ved siden av reglene om obligasjoner med fortrinnsrett. Etter Santanders oppfatning er ikke dette riktig. Som beskrevet ovenfor gjennomførte Santander sin første verdipapirisering av billån i mars 2011, den såkalte Bilkreditt 1 - transaksjonen. Santander er i skrivende stund i ferd med å gjennomføre en ny verdipapiriseringstransaksjon (“Bilkreditt 2”), som i det vesentlige er strukturert på samme måte som Bilkreditt 1. Santander har også planer om ytterligere verdipapiriseringer. Det er derfor ikke riktig å si at det ikke er behov for reglene.

Årsaken til at verdipapiriseringer ikke har blitt utbredt i Norge tror Santander delvis skyldes at det vedtatte regelverket i flere henseender er upraktisk, og delvis at viktige spørsmål som f.eks. adgangen til “påfyll” av den verdipapiriserte porteføljen (såkalt “replenishment”) ikke er avklart.

Som kontrast har obligasjoner med fortrinnsrett blitt en utbredt finansieringsform etter at regelverket ble oppdatert og forbedret i 2007. Som nevnt ovenfor er slike obligasjoner først og fremst tilgjengelige for finansinstitusjoner som eier boliglånporteføljer. Finansinstitusjoner uten boliglån, slik som Santander, har foruten verdipapiriseringsreglene ingen mulighet til å skaffe seg finansiering i obligasjonsmarkedet med sikkerhet i bankens utlån.

b. Spesialforetaket har ikke konsesjon og er ikke underlagt tilsyn

Banklovkommisjonen gir uttrykk for at verdipapirisering på prinsipielt grunnlag ikke bør kunne gjennomføres med et spesialforetak som er unntatt fra konsesjons- og kapitalkrav og regler om finansielt tilsyn. Som begrunnelse anføres behovet for å “sikre ordnede forhold i obligasjonsmarkedet, og motvirke markedsreaksjoner utløst av usikkerhet knyttet til obligasjoner utstedt av frittstående spesialforetak uten bånd til den finansgruppe som initierer transaksjonen”⁴.

⁴ NOU 2011:8 s. 937.

Videre viser kommisjonen helt generelt til erfaringene fra finanskrisen i 2007-2008, angivelig som et eksempel på skadelige konsekvenser av utstrakt verdipapirisering.

Santander er enig med kommisjonen om at det er behov for finansregulering som sikrer ordnede forhold i obligasjonsmarkedet og finansiell stabilitet for øvrig. Det er imidlertid ikke gitt at oppheving av verdipapiriseringsregelverket er et egnet middel for å nå disse målene.

Etter Santanders syn er det først og fremst finansinstitusjonenes egen adferd som bør stå i fokus når en diskuterer hvordan man skal forebygge uønskede skadevirkninger av verdipapirisering. I Norge har myndighetene allerede tatt flere grep, blant annet gjennom å stramme inn retningslinjene for boliglån, forby salg av strukturerte spareprodukter til forbrukere og andre tiltak. Gjennom å stille krav til bankenes utlånspraksis vil myndighetene langt på vei kunne regulere risikoprofilen til de utlånsporteføljene som verdipapiriseres i obligasjonsmarkedet.

Det er i denne sammenheng viktig å være klar over at et spesialforetak i en verdipapirisering ikke driver noen selvstendig virksomhet ut over den rollen foretaket har i den aktuelle verdipapiriseringstransaksjonen. Spesialforetaket kan ikke drive noen annen virksomhet enn å kjøpe lån fra en finansinstitusjon og utstede obligasjoner med sikkerhet i de samme lånene. Foruten offentlige myndigheter (skatt og avgift mv.), vil spesialforetakets eneste kreditorer være obligasjonseierne og de øvrige partene som er involvert i verdipapiriseringen. Spesialforetakets eneste aktiva vil være låneporteføljen det har kjøpt fra finansinstitusjonen. Etter at transaksjonen er gjennomført, er det derfor kun svikt i betalinger på låneporteføljen som kan føre til insolvens i spesialforetaket. Det synes derfor klart at tiltak som skal forebygge tap for investorer i verdipapiriseringsobligasjoner bør fokusere på å forhindre tap på den underliggende låneporteføljen. Dette gjøres best ved å regulere finansinstitusjonen som gir de opprinnelige lånene.

c. Forsikringsdirektivets nye bestemmelser om “special purpose vehicles”

Banklovkommisjonen trekker også frem artikkel 211 i det nye forsikringsdirektivet⁵ (“Solvens II”) som et ytterligere argument for at verdipapirisering ikke bør tillates dersom spesialforetaket ikke er underlagt tilsyn og konsesjonskrav. Bestemmelsen åpner for at det kan etableres spesialforetak som har til formål å overta forsikringsrisiko (gjenforsikring) fra forsikrings- eller gjenforsikringsselskaper. Slik virksomhet forutsetter en egen tillatelse fra myndighetene i det relevante medlemslandet, og det vil kunne stilles krav til kapitaldekning, forsvarlig drift osv.

Etter Santanders oppfatning er det ikke relevant å trekke denne bestemmelsen fra forsikringsdirektivet inn i en debatt om verdipapirisering, da EU selv ikke har foreslått å la denne bestemmelsen få anvendelse på annet enn forsikringsvirksomhetsområdet, som er undergitt særskilte virksomhetsregler. For øvrig er ikke “Solvens II” - regelverket implementert verken i Norge eller EU for øvrig, og det er så vidt Santander kjenner til foreslått å utsette implementeringen til tidligst 2014, blant annet fordi det er usikkert hvordan reglene skal få anvendelse på virksomhet knyttet til nettopp gjenforsikring.

Det pågår for tiden et arbeid innenfor EU med å styrke regelverket for verdipapirisering, for blant annet å sikre bedre beskyttelse av investorer og forbrukere. En prinsipiell beslutning om hvorvidt

⁵ Direktiv 2009/138/EF

Norge fortsatt bør har regler om verdipapirisering bør ikke treffes før dette arbeidet er avsluttet. En eventuell opphevelse av norske verdipapiriseringsregler nå, mens EU fortsatt arbeider med å forbedre EU-regelverket, vil være en beslutning truffet på ufullstendig grunnlag.

d. Kan man sikre tilstrekkelig forbrukerbeskyttelse og finansiell stabilitet uten å forby verdipapirisering?

Som redegjort for under pkt. 4(b), mener Santander at finansiell stabilitet og systemrisiko bør motvirkes først og fremst gjennom regulering av primæraktørene, dvs. finansinstitusjonene. Gjennom regulering kan man forhindre en oppsamling av "dårlige" utlån som gjennom verdipapirisering leder til tap i obligasjonsmarkedet. Et eksempel på regulering fra EUs side er artikkel 122a i direktiv 2009/111/EF (det såkalte CRD II-direktivet) som forplikter finansinstitusjonen til å beholde minst 5 % av risikoen i en verdipapirisert portefølje.

Når det gjelder forbrukerbeskyttelse mener Santander at forbrukerlånetakere er godt beskyttet gjennom dagens regelverk. Foruten samtykkereglene inneholder både finansavtaleloven og finansieringsvirksomhetsloven viktige bestemmelser som sikrer lånekundens rettigheter også etter en verdipapirisering. Santander vil her særlig peke på den beskyttelse som ligger i at den overdratte låneporteføljen etter finansvl. § 2-38 sjette ledd må betjenes av en finansinstitusjon, og at dette normalt vil være den samme banken som har overdratt lånene til spesialforetaket. For kunden vil en verdipapirisering derfor ikke medføre noen praktiske konsekvenser. Videre vil kundens rettigheter etter finansavtaleloven og tilstøtende regelverk være i behold overfor spesialforetaket på samme måte som kunden tidligere kunne gjøre rettighetene gjeldende overfor banken. Eksempelvis vil (i) kundens eksisterende innsigelser mot banken (herunder motregningsrett) kunne rettes mot spesialforetaket⁶, (ii) spesialforetaket måtte respektere relevant lovgivning og taushetsplikt og personvern, (iii) lånekundens rettigheter i forbindelse med renteheving o.l. fortsatt gjelde, og (iv) kundeforholdet forvaltes i henhold til bankens eksisterende policy.

I forarbeidene til dagens verdipapiriseringsregler uttrykte et mindretall i Banklovkommissjonen bekymring for at lånekundens stilling reelt sett ville bli svekket gjennom verdipapirisering, for eksempel i forbindelse med spørsmål om reforhandling av lånet, betalingsutsettelse osv.⁷ Santanders erfaring fra Bilkreditt 1-transaksjonen er at disse bekymringene er ubegrunnede. I avtaleverket mellom Santander og spesialforetaket (Bilkreditt 1 Limited) er Santander gitt en diskresjonær rett til å forvalte låneporteføljen på vegne av spesialforetaket i henhold til sin eksisterende policy. Dette innebærer blant annet en rett til å gi betalingsutsettelse på samme måte som forut for verdipapiriseringen. Spesialforetaket har ingen praktisk mulighet til å instruere Santander i forbindelse med forvaltningen av enkeltlån. For Santander er forholdet til kundene såpass viktig at det neppe ville vært aktuelt for banken å gjennomføre en verdipapirisering dersom det ville medføre at kundene ble dårligere behandlet enn tidligere. Forhåpentligvis deler de fleste norske finansinstitusjoner dette synet.

Santander vil dessuten minne om at et av hovedformålene med verdipapirisering er å redusere innlånskostnader, noe som vil kunne komme forbrukere til gunst i form av rimeligere lånevilkår. Det er altså ingen absolutt motsetning mellom verdipapirisering og forbrukerinteresser.

⁶ Jf. Finansavtl. § 55 første ledd.

⁷ Se NOU 2001:23 på s. 57.

e. **En opphevelse av verdipapiriseringsreglene nå strider mot den lovgivningsprosessen som Banklovkommisjonen selv foreslår**

Santander vil avslutningsvis påpeke at Banklovkommisjonens forslag om å oppheve finansieringsvirksomhetslovens kapittel 2V (§§2-36 til 2-39) på dette stadiet av lovgivningsprosessen, står i direkte strid med den prosess som kommisjonen selv foreslår. Santander vil her henvise til pkt. 7.3.4 i NOU 2011:8 Bind B, hvor Banklovkommisjonen drøfter en tre-trinns plan for revisjon av gjeldende norsk finanslovgivning.

På side 588 oppsummerer kommisjonen denne tre-trinnsplanen slik:

“Legges det til grunn at denne utarbeidelsen av en ny konsolidert lov for finansforetak og finanskonsern vil utgjøre en første etappe i Banklovkommisjonens fremdriftsplan, vil den andre etappen av arbeidet med en ny samlet finanslovgivning i så fall bestå i hovedsak av en gjennomgang og utredning av de nærmere reglene for de viktigste former for finansieringsvirksomhet, samt en modernisering og redaksjonell gjennomarbeidning av de gjenværende deler av finansieringsvirksomhetsloven. Som en tredje og siste etappe vil det i og for seg kunne tenkes gjennomført en tilsvarende gjennomgang av de nærmere reglene om forsikringsvirksomhet i forsikringsvirksomhetsloven.” (våre understrekinger)

Her sies det rett ut at de særskilte reglene om ulike typer finansieringsvirksomhet (som bl.a. omfatter verdipapirisering og obligasjoner med fortrinnsrett) ikke er en del av vurderingstemaet i denne omgang, men tvert i mot skal vurderes i neste etappe. Da blir det ikke riktig nå å oppheve noen av de reglene man skal vurdere i den neste etappen.

5 Oppsummering: reglene om verdipapirisering bør ikke oppheves

I lys av ovennevnte er det overraskende og inkonsekvent av Banklovkommisjonen å foreslå oppheving av verdipapiriseringsreglene nå. Behandlingen av spørsmålet om oppheving er svært summarisk og, som vist ovenfor, heller ikke spesielt velbegrunnet. Etter Santanders oppfatning vil det være galt å oppheve verdipapiriseringsreglene på det grunnlag som nå foreligger. Reglene bør opprettholdes og deretter, i den såkalte *andre etappen*, underlegges en grundigere vurdering sammen med obligasjoner med fortrinnsrett og øvrige spesielle former for finansieringsvirksomhet. I den forbindelse vil det også være naturlig å vurdere hvorvidt dagens verdipapiriseringsregler bør endres i lys av de erfaringer Santander og andre aktører har og måtte få med slike transaksjoner.

Dersom det er ønskelig, stiller Santander gjerne i et møte med Finansdepartementet for å utdype denne høringsuttalelsen og diskutere regelverket om verdipapirisering nærmere.

Med vennlig hilsen

Santander Consumer Bank AS



for Erik Kongelf
Adm.dir.